

Golden Globe Race DRAMATIikkaa ETELÄISELLÄ INTIAN VALTAMERELLÄ

Non-stop-yksinpurjehdus Golden Globe Race alkoi vaatia verojaan heti Afrikan eteläkärjen jälkeen. Keskeyttäneitä oli jo aikaisemmin, mutta nyt kovat tuulet ja korkea aallokko särkivät veneitä purjehduskelvottomiksi.

TEKSTI: RALF SUNDBERG

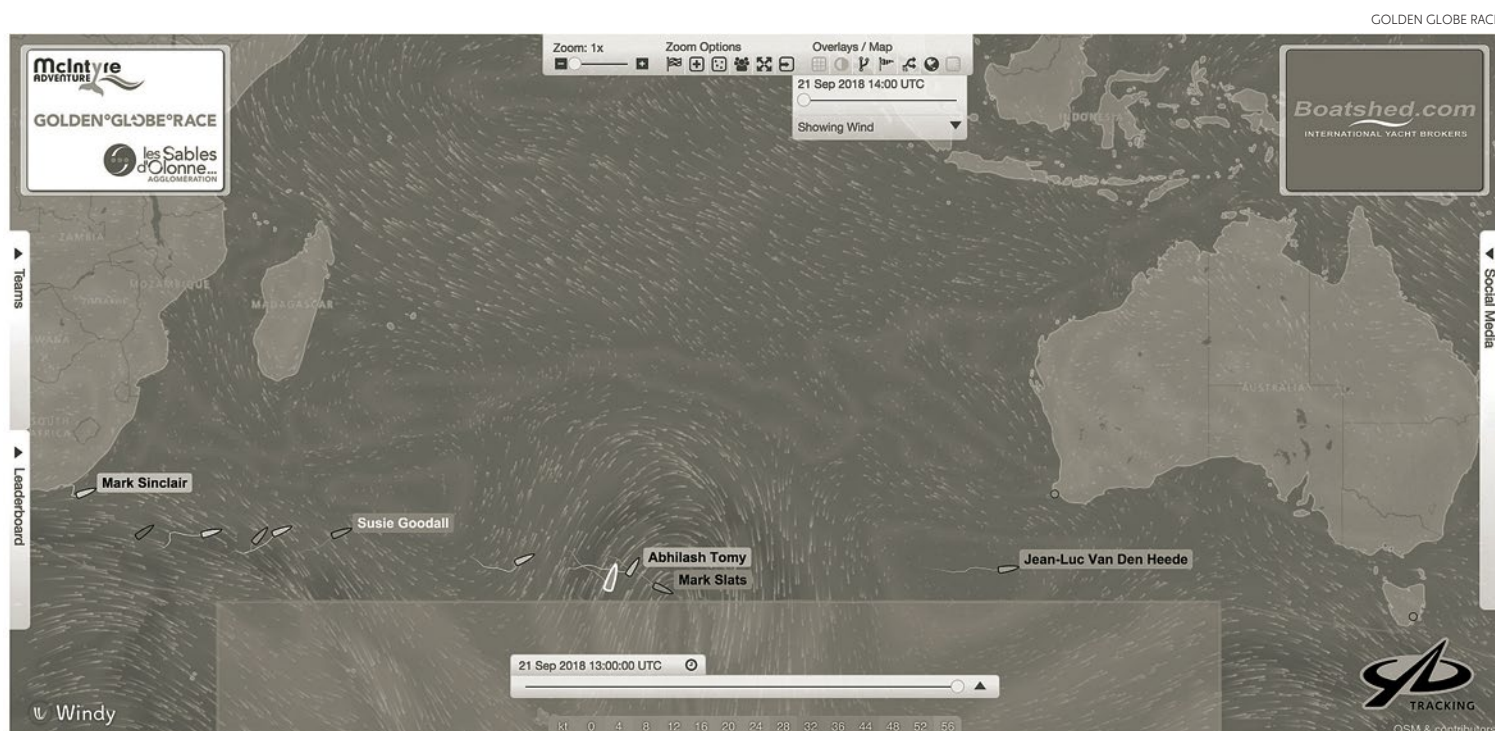
Mark Slats, Abhilash Tomy ja Gregor McGuckin joutuivat eteläisellä Intian valtamerellä erittäin rajuun myrskyyn. Matalapaine muodostui juuri samalla alueella, missä purjehtijat silloin olivat, eikä heillä ollut mitään mahdollisuuksia päästä myrskyä karkuun, totesi kilpailupäällikkö Don McIntyre. Kaksi myrskyn jalkoihin jääneestä kolmesta veneestä menetti rikinsä, ja yksi purjehtijoista makasi vaikeasti loukkaantuneena pun-

kassaan pääsemättä liikkumaan.

Myrskyn valtava tuhovoima johtui siitä, että tuulet puhalsivat ensin etelästä ja allokko kasvoi nopeasti suureksi. Alueella kerrottiin aaltojen nousseen noin neljätoistametriseksi, ja suurimmat aallot olivat varmasti sitäkin korkeampia. Sitten tuuli äkillisesti kääntyi puhaltamaan pohjoisesta. Pahimmillaan tuulen nopeus oli yli 30 metriä sekunnissa.

– Kun tuuli kääntyi satakahdeksankymmentä astetta ja pu-

halsi koko ajan myrskyn voimalla, se synnytti ristiaallokkoa ja hyvin vaikeasti arvoitavia aaltoja. Arvaamaton ristiaallokko vaikeutti veneiden ohjausta, ja Abhilash Tomin ja Gregor McGuckinin veneet menivät nurin ja menettivät rikinsä. Mark Slatsin vene pyörähti myös, ja veneeseen tulvi paljon vettä, mutta Slats pystyi jatkamaan kisaa. Tomin ja McGuckinin tilanne oli kuitenkin vakava, kertoi Don McIntyre analysoidessaan tilannetta myrskyn jälkeen.





Gregor McGuckin.

Rikki mies ja vene

Perthin meripelastuskeskus hälytettiin Australiasta välittömästi. Se lähti heti myös johtamaan pelastusoperaatiota. Gregor McGuckin onnistui aika pian irrottamaan meressä vellovan rikinsä. Pian hän myös ilmoitti, ettei ole välittömän avun tarpeessa. Abhilash Tomin tilanne oli huomattavasti vaikeampi.

Veneen rikki purjeineen oli meressä. Merenkäynnissä riskinä on, että veneessä yhä kiinni oleva masto vahingoittaa runkoa ja pahimassa tapauksessa masto voi lyödä siihen reiän. Tomy itse makasi liikuntakyvyttömänä punkassaan eikä pystynyt nousemaan kannelle irrottamaan rikkiä kokonaan. Aluksi hän pystyi kommunikoimaan ulkomaailman kanssa vain käyttämällä laitetta, joka lähettää lyhyi-

tä tekstiviestejä. Veneessä oli maston kohdalla kannessa iso reikä ja istumalaatikkoon johtava luukku oli auki. Mies myös oksenteli ja valitti rintakipuja.

Abhilash Tomy on kokenut purjehtija ja Intian merivoimien upseeri. Intian merivoimat reagoi heti haveriin ja lähetti alueelle laivastoyksikön. Pelastusoperaation ongelmana oli se, että hädässä olevat purjehtijat olivat kaukana Intian valtamerellä, noin 1900 merimailia Perthistä länteen. Myrsky kaatoi onnettomuusveneet syyskuun lopulla, ja kesti useita päiviä ennen kuin pelastajat pääsivät onnettomuuspaikalle.

Liikaa hätärikille

Gregor McGuckin taas onnistui heti irrottamaan rikinsä ja asensi sen jälkeen hätärikin spinnupuomia käyttäen. Hän lähti myös heti purjehtimaan kohti Abhilash Tomin venettä.

Ennen McGuckinia Tomin veneelle ehti ranskalainen tutkimusalus, joka evakuoii Abhilash Tomin paareilla purjeveneestä tutkimusalukselle. Kippari sai ensiavun ja



Abhilash Tomy.

pystyi myös heti puhumaan pelastajiensa kanssa.

Samassa yhteydessä myös Gregor McGuckin päätti pyytää hallittua evakuointia. Alun perin hänen suunnitelmansa oli purjehtia hätärikinsä avulla Australiaan, mutta koska hän oli menettänyt tuuliperäsimensä ja Australiaan oli liikaa matkaa, hän päätti hylätä veneensä ja keskeyttää kilpailun.

Ranskalainen tutkimusalus vei purjehtijat etäiselle Amsterdam-saarelle. Siellä oli lääkäri ja muutoinkin hyvät edellytykset hoidolle. Parin päivän kuluttua kerrottiin, että Abhilash Tomylla ei ollut luunmurtumia ja hän oli jo hieman onnistunut nousemaan sängystään.

Mark Slats, kolmas purjehtija, jonka vene pyörähti hirmumyrskyn voimalla puhaltavassa tuulessa, selviytyi omasta onnettomuudestaan vahingoittamatta rikiänsä. Hän selvisi myös ehjin purjein. Sen sijaan veneeseen pääsi aika paljon vettä. Slats pumpasi vedet veneestä ja jatkoi kilpailua suuntana Tasmanian Hobart, jossa oli suunniteltu lyhyt stoppi. Slats on edelleen kakkosena Golden Globe -kisassa.



Susie Goodall.





Jean-Luc van den Heede.

CHRISTOPHE FAVREAU/PPL/GGR



Francesco Cappelletti.

CHRISTOPHE FAVREAU/PPL/GGR

Valmistautuminen näkyy

Hobartissa purjehtijoilla on mahdollisuus jättää filmejä kehitettäväksi. Sen jälkeen he jatkavat Uuden-Seelannin kautta kohti Kap Hornia ja edelleen takaisin Atlantille. Hobartissa purjehtijat eivät saa käydä maissa. Jos joku siitä huolimatta päättää huoltaa kovilla olleita varusteita tai venettä, joutuu ulos pääluokasta ja siirtyy purjehtimaan Chichester-luokkaan. Luokalle on lainannut nimensä 50 vuotta sitten ansioitunut purjehtija Sir Francis Chichester, joka yksinpurjehdusmatkallaan joutui pysähtymään.

Ranskalainen Jean-Luc van den Heede, 73 vuotta, johtaa Golden Globe -kilpailua ylivoimaisesti. Äärimmäisen kokenut yksinpurjehtija on valmistautunut kilpailuun huolellisesti. Hän purjehtii *Matmut*-nimistä Rustler 36 -venettä, joka on ollut valmiina ja testattavissa jo suunnilleen vuoden päivät ennen starttia.

Jean-Luc van den Heeden johtamassa kisaa etäisyys kakkosena olevaan Mark Slatsiin on yli 1600 merimailia. Virolainen Uku Randmaa on kisassa kolmantena, Susie Goodall Isosta-Britanniasta on neljäntenä, viidentenä kisan puolivälissä on Istvan Kopar ja kuudentena Tapio



Mark Slats.

CHRISTOPHE FAVREAU/PPL/GGR

Lehtinen. Lehtinen purjehtii noin tuhat merimailia Slatsin perässä.

Vapaamatkustajana moottori

Tapio Lehtinen on kisan puoliväliin mennessä onnistunut selviämään huolimatta kaikista niistä ongelmista, joita matkan varrella on kohdannut. Hän purjehtii ilman toimivaa moottoria, joka ehti käydä noin 40 tuntia ennen kuin se lopullisesti sanoi sopimuksensa irti. Tilanne on moottorin valmistajan kannalta kiusallinen.

Lehtiselle apukoneen toimimattomuus on takaisku, mutta toi-

saalta hänellä on vuosien kokemus purjehtimisesta ilman konetta. Hän varmasti selviää maailman-ympäripurjehduksesta ilmankin. Mutta ilman moottoria akkujen latausmahdollisuudet kuitenkin vähenevät, ja sähköllä onkin sitten jo suurempi merkitys. Veneessä on monia tärkeitä laitteita, jotka tarvitsevat sähköä toimiakseen.

Tapio Lehtinen on jo ehtinyt pyytää järjestäjiltä lupaa jatkaa kilpailua niin sanotusti pimeänä veneenä. Asia tuli ajankohtaiseksi, kun aurinkopaneelit ja hydrogeneraattori lakkasivat toimimasta. Hydrogeneraattorin Tapio korjasi, ja aurinkopaneelitkin hän sai toimi-



CHRISTOPHE FAVREAU/PPL/GGR



CHRISTOPHE FAVREAU/PPL/CGR

maan joten kuten. Näin hän myös onnistui lataamaan akkunsä. Hyd-rogenaattorissa on vedessä pyö-riivä potkuri, joka lataa akkuja, kun vene etenee tarpeeksi nopeasti. Heikossa tuulessa ja täysin tyyneessä latauksen kanssa on ongelmia.

Tällä hetkellä Lehtinen on ki-sassa kuudentena. Hän on koko ajan sanonut, että yksinpurjehdus on joukkuelaji, ja kotimassa hä-nellä onkin ihan oma elämänlan-kansa. Radioamatöörien verkoston kautta hän saa omilta avustajiltaan apua muun muassa aikamerkkien muodossa, tarkalla ajalla kun on oleellinen merkitys, kun navigoin-ti hoidetaan sekstantin avulla. Ra-dioamatöörien apu on myös ollut korvaamaton, kun rikki mennyttä tekniikkaa on yritetty saada kun-toon. Radioamatöörien apu riippuu kuitenkin ”radiokelistä” eli siitä, miten hyvä kuuluvuus kulloinkin saavutetaan pitkän matkan päästä. Toistaiseksi yhteydet kotimaahan ovat toimineet melkein joka päivä.

Tähän mennessä kisan on jo kes-keittänyt kymmenen purjehtijaa, siis suurin osa, ja kisan puolivälissä jäljellä on enää kahdeksan purjeh-

tijaa. Hobartista seilorit suuntaavat kohti myrskyisää Eteläistä valta-merta. Kun Kap Horn on kierretty, edessä on Atlantin valtameri. Maa-liin Ranskan Les Sables d’Olonneen kilpailijoiden odotetaan saapuvan maaliskuun huhtikuussa.

Viileä norjalainen

Pitkässä kisassa tapahtuu aina yl-lätyksiä. Yksi tämän kisan yllätyk-sistä nähtiin, kun nyt viidentenä purjehtiva Istvan Kopar keskellä valtamerta tapasi sattumalta ruot-salaisen yksinpurjehtijan Kjell Lit-winin. Litwiniltä oli juomavesi lop-pumassa, ja hän sai Koparilta 20 litraa juomavettä ja pystyi näin jatkamaan matkaansa s/y Selenellä. Kyseessä on Vagabond 31 -merkki-nen ruotsalaisvene.

Jo ennen Intian valtameren dra-mattisia tapahtumia norjalainen Are Wiig oli joutunut keskeyttämään kilpailunsa. Hänenkin veneen-sä pyörähti ympäri kovassa kelis-sä. Wiig menetti rikinsä ja purjehti sen jälkeen hätärikinsä varassa Kap-kaupunkiin. Wiig ei koskaan laukaisut hätämerkkiä, vaan ainoastaan

raportoi tapahtuneesta kilpailun järjestäjille. Wiig osoitti toiminnal-laan erinomaista merimiestaitoa.

Myös ranskalainen Philippe Péché keskeytti purjehduksen-sa Kapkaupunkiin. Toinen rans-kalaispurjehtija Antoine Cousot päätti kisansa Rio de Janeiroon. Britti Ertan Beskardes keskeyt-ti heti alussa ja italialainen Fran-cesco Capeletti syyskuun puolivä-lissä. Australialaispurjehtija Kevin Farbrother luovutti niinikään ai-van alkuvaiheissa. Nabil Amira jät-ti leikin kesken Teneriffalla.

Ranskalaispurjehtija Loïc Lepage huolsi veneensä Kapkaupungis-sa ja jatkoi sitten kisaa Chichester-luokassa. Hänkin joutui myrskyn kouriin Intian valtamerellä ja me-netti rikinsä. Kaiken kukkuraksi riki vaurioitti veneen runkoa, jo-hon tuli vuoto. Lepage ilmoitti, et-tä hän ei pysty pysäyttämään ve-dentuloa. Hän pumppasi veneestä noin 150 litraa vettä tunnissa kun hänet parin päivän pumppaami-sen jälkeen pelastettiin rahtilai-valle. Tällä hetkellä Chichester-luokassa ei enää ole ainuttakaan osallistujaa. 🐟

Amatöörit asialla

Ammuttakoon tämä koominen otsikko alas jo ingressissä ennen kuin toimituksen sähköposti täyttyy kiuk-kuisesta lukijapalautteesta. Kyse on nimittäin suomalaisista radioamatööreistä, jotka ovat muodosta-neet Lehtiselle liki elintärkeän tietoliikenneyhteyden ja sitä kautta myös monenlaisen huoltoketjun.

KLAUS SOMERKOSKI

Vähänkin purevampi asenne toimittajan työhön saattaisi poikia saman otsikon juttuun, jossa Golden Globe Race -yksinpur-jehduskisassa seilaavan Tapio Lehti-sen veneen monenlaisia teknisiä on-gelmia listataan. Niin moni asia on mennyt rikki tai kiel-täytynyt edes ryhtymästä toimimaan.

Tämä kainalojut-tu kertoo kuitenkin sii-tä, miten kokeneet ra-dioamatöörit Jari Jussilan johdolla päivystävät muun mu-assa vastaanottaakseen Lehtiseltä vuorokausittain saapuvan raportin. Ja sekin on oikeastaan vain jäävuoren huippu, osa suurempaa kokonai-suutta ja organisoitua tiedonvälitys-toimintaa, ja itse asiassa ansaitsee oman juttunsa Purjeen seuraavas-sa numerossa. Silloin on mahdollis-ta käydä läpi myös radiotiimiä ja sen käytössä olevaa tekniikkaa.

Tässä poimintoja kahdensuun-taisista radiopäivityksistä sekä Leh-tisen kisajärjestäjän sivuille tekstai-lemista pikkupätkistä, joiden aforisti-suus lähestyy runoutta. Otteet on va-littu lähinnä fiilispohjalta tekstimate-riaalista, joka kasvaa useiden sivujen päivävauhdilla.

Mereltä ja merelle

- Mark Slatsilla masto vedessä. Työ-kalupakki lentänyt päälle, luulta-vasti kylkiluu poikki.
- Susie Goodall vaarassa joutua ko-vaan matalapaineeseen ja 45 sol-mun tuuliin.
- Toinen lieden levyistä ei edelleen-kään toimi. Ei haittaa. Kyllä aamupuuron saa keitettyä yhdelläkin levyllä.
- Istvan Koparin radiot kastuneet merivedestä.
- Susie saanut vettä.

Liukas kansi ja karhea pohja. Piti olla toisin päin.

neuvo kääntä reitiltä pohjoiseen.

- Veneen ympärillä lentelee lintuja, erityisesti albatrosseja, välillä hakien ylöspäin suuntautuvia ilmavirtoja.
- Susiella uusi knockdown, ja vielä yksi, pelko omastakin kasvaa, aallot suuria, Loïc Lepage merihädäs-sä. Masto meressä, hakkaa reikää kylkeen.
- Lepage pelastettu, vene uponnut.
- Harmi ettei veneessä ole postilaatikkoa. Voi-si pyytää Hesarin.
- Koko pohja täynnä 3-8 sentin mittaisia etanan näköisiä mutta kovia ko-tiloita. Matka hidastuu viikoilla. Mahtaako edes Hobartissa pystyä niitä poistamaan. Meri 10-asteista, ja helvetinmoinen työ käsipelillä.
- Keula alhaalla. Kansipulttien raois-ta kai tullut yli 500 litraa vettä.
- Kotilot tarkentuivat lajiksi nimeltä goose barnacle. Portugalilainen merenherkku, keittokirjasta löytyi valmistusohje.
- Vettä kolmessa etummaisessa osastossa.

Tällä välin Suomessa kävi ilmi, että Lehtisen veneenpohjassa käytetty myrkkymaali on Suomen määräysten mukaisesti vähemmän kuparia sisäl-tävää ja siten vähemmän myrkyllistä kuin muilla. Lehtisestä uutinen on se-kä masentava että epäreilu tasoius kanssakilpailijoiden hyväksi.

- Susie Goodall on ehtinyt Hobartiin ja videolla kuulemma puhdistaa poh-jaa sukeltamalla, kuin merenneito.
- 125. purjehduspäivä. Sää tiedotus lupasi puuskissa jopa 50 solmun tuulia ja 12 metrin aallokkoa. Pa-hin myrsky tähän astisista.
- Hobartissa odot-taa kääntöpoiju, ja moottori ei toimi. Tarvi-taan tuulta.

Purjeen lukijoille

Purje-lehti välitti omat kysymyksensä jonnekin Etelämeren aalloille:

Mikä matkassa on ollut haasta-vinta?

– Se että vene on ollut niin mo-nin paikoin keskeneräinen. Atlantilla sai melkein koko ajan olla työkalut kädessä.

Miten yksinäisyyttä kestää?

– En koe yksinäisyyt-tä sellaisena asiana, jota pitää kestää. Ja olen ol-lut kuitenkin säännöllisesti yhteydessä moneen suun-taan, kuten järjestäjäorganisaati-oon ja koti-Suomeen.

Mitä tunnepuolella tapahtuu pitkän yksinpurjehduksen aikana?

– Olen nauttinut olostani luon-non keskellä ja muun muassa lukenut paljon. Minulla on hyvät varusteet, ja joistain vaikeusistakin selviäminen on tuonut lähinnä onnistumisen elä-myksiä. Minulla on onneksi myös hy-vät varusteet, ja kaikkein pahimpien kelielienkin suhteen olen ollut hieman onnekas.

(Tämä haastattelu tehtiin loka-kuussa ennen Lehtisen saapumista Tasmanian lounaispuolelle myrskyyn.)

Maanantaina, marraskuun viiden-tenä, Hobartin valot kajastavat Tas-manian taivaan yllä, ja myrskytuuli on tyyntynyt. Alla on 40 valvottua tuntia, ja sit-ten Lehtiselle ilmoite-taan, että kotiloiden poistaminen Astrali-an vesillä kielletään, vaikka se juuri on va-hingossa sallittu Susie Goodallille.

Seuraavana päivänä Purjeen mennessä painoon Lehtinen kiinnit-tyi puolimatkan poijuun huilaamaan. Videoita on GGR:n Facebookissa. ▲

Maata, ohoi! Tasmanian lounais-kulma (toivottavasti) näkyvissä!